

II. Προσδιορισμοί ακαθάριστου και καθαρού εισοδήματος των μηχανικών

Οι μεταβολές που επήλθαν τελευταία με το Ν. 2753/1999 στη φορολογική μας νομοθεσία δεν έθιξαν το ισχύον φορολογικό καθεστώς των μηχανικών και κατά συνέπεια το καθαρό κέρδος των μηχανικών, εφόσον ασχολούνται με τη σύνταξη μελετών και σχεδίων οικοδομικών και λοιπών τεχνικών έργων, την επίβλεψη της εκτέλεσής τους, τη διεύθυνση εκτέλεσης (διοίκηση έργου) και την ενέργεια πραγματογνωμοσύνης και διαιτησιών σχετικών με αυτά τα έργα, προσδιορίζεται τεκμαρτώσ, δια της εφαρμογής συντελεστή επί των ακαθάριστων νομίμων αμοιβών που πραγματοποιούν (χωρίς καμιά έκπτωση), στα οποία συμπεριλαμβάνονται και οι τόκοι υπερημερίας λόγω καθυστέρησης καταβολής των αμοιβών.

Ο τεκμαρτός τρόπος προσδιορισμού του κέρδους είναι υποχρεωτικός και δεν ανάγεται στην επιλογή του μηχανικού. Δεν μπορεί δηλαδή ο μηχανικός να ακολουθήσει άλλη μέθοδο, όπως π.χ. το λογιστικό τρόπο. Οι συντελεστές που εφαρμόζονται επί των ακαθάριστων νόμιμων αμοιβών προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 49 του Νόμου 2238/1994 και έχουν ως εξής:

α) Τριάντα οκτώ τοις εκατό (38%) για μελέτη - επίβλεψη κτιριακών έργων. Ειδικότερα, ο συντελεστής αυτός εφαρμόζεται στις παρακάτω κατηγορίες μελετών:

αα) Αρχιτεκτονικές μελέτες κτιριακών έργων.

ββ) Ειδικές αρχιτεκτονικές μελέτες (διαμόρφωση εσωτερικών και εξωτερικών χώρων, μνημείων, αποκατάσταση - διατήρηση παραδοσιακών κτιρίων και οικισμών και τοπίου).

γγ) Μελέτες φυτοτεχνικής διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου και έργου πρασίνου.

β) Είκοσι δύο τοις εκατό (22%) για μελέτη - επίβλεψη χωροταξικών, πολεοδομικών, συγκοινωνιακών, υδραυλικών έργων και για ακαθάριστες αμοιβές από διεύθυνση εκτέλεσης έργου. Ειδικότερα, ο συντελεστής αυτός εφαρμόζεται στις παρακάτω κατηγορίες μελετών:

αα) Χωροταξικές και ρυθμιστικές μελέτες.

ββ) Πολεοδομικές και ρυμοτομικές μελέτες.

γγ) Μελέτες συγκοινωνιακών έργων (οδών, σιδηροδρομικών γραμμών, μικρών τεχνικών έργων, έργων υποδομής αερολιμένων και κυκλοφοριακές).

δδ) Μελέτες υδραυλικών έργων (εγγειοβελτιωτικών έργων, φραγμάτων, υδρεύσεων και αποχετεύσεων).

εε) Μελέτες οργάνωσης και επιχειρησιακής έρευνας.

στστ) Μελέτες λιμενικών έργων.

ζζ) Μελέτες γεωργικές (γεωργοοικονομικές - γεωργοτεχνικές εγγείων βελτιώσεων, γεωργοκτηνοτροφικού προγραμματισμού, γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων).

ηη) Μελέτες αλιευτικές.

γ) Είκοσι έξι τοις εκατό (26%) για μελέτη - επίβλεψη ηλεκτρομηχανολογικών έργων. Ειδικότερα ο συντελεστής αυτός εφαρμόζεται στις παρακάτω κατηγορίες μελετών:

αα) Μελέτες μηχανολογικές - ηλεκτρολογικές - ηλεκτρονικές.

ββ) Μελέτες οικονομικές.

γγ) Μελέτες κοινωνικές.

δδ) Μελέτες μεταφορικών μέσων (χερσαίων, πλωτών, εναέριων).

εε) Ενεργειακές μελέτες (θερμοηλεκτρικές, υδροηλεκτρικές, πυρηνικές).

στστ) Μελέτες βιομηχανιών (προγραμματισμός - σχεδιασμός - λειτουργία).

ζζ) Χημικές μελέτες και έρευνες.

ηη) Χημικοτεχνικές μελέτες.

θθ) Μεταλλευτικές μελέτες και έρευνες.

ιι) Μελέτες και έρευνες γεωλογικές, υδρογεωλογικές και γεωφυσικές.

ιαια) Γεωτεχνικές μελέτες και έρευνες.

ιβιβ) Εδαφολογικές μελέτες και έρευνες.

ιγιγ) Μελέτες δασικές (διαχείριση δασών και ορεινών βοσκοτόπων, δασοτεχνική διευθέτηση ορεινών λεκανών χειμάρρων, αναδασώσεις, δασικών οδών και δασικών μεταφορικών εγκαταστάσεων).

ιδιδ) Στατικές μελέτες (μελέτες φερουσών κατασκευών κτιρίων και μεγάλων ή ειδικών τεχνικών έργων).

δ) Δεκαεπτά τοις εκατό (17%) για μελέτη - επίβλεψη τοπογραφικών έργων. Ειδικότερα, ο συντελεστής αυτός εφαρμόζεται σε μελέτες τοπογραφίας (γεωδαιτικές, φωτογραμμετρικές, χαρτογραφικές, κτηματογραφικές και τοπογραφικές).

ε) Εξήντα τοις εκατό (60%) στις ακαθάριστες αμοιβές από την προσφορά ανεξαρτήτων υπηρεσιών σε οργανωμένα γραφεία με τη χρησιμοποίηση της υποδομής και της οργάνωσης των γραφείων του εργοδότη και για ενέργεια πραγματογνωμοσύνης και διαιτησιών σχετικών με αυτά τα έργα (η περίπτωση

5 διαμορφώθηκε με τις διατάξεις της παραγρ. 1 του άρθρου 13 του Ν. 2601/1998).

Στο κέρδος που προσδιορίζεται με τους πιο πάνω συντελεστές προστίθενται:

- Οι τόκοι από συναλλακτικές πράξεις (όχι οι τόκοι καθυστέρησης εξόφλησης της αμοιβής οι οποίοι όπως προείπαμε προστίθενται στα ακαθόριστα έσοδα).
- Η αυτόματη υπερτίμηση του κεφαλαίου του μηχανικού (π.χ. κέρδος από πώληση παγίου περιουσιακού στοιχείου).
- Αν από τα βιβλία και στοιχεία του μηχανικού προκύπτει ότι οι δαπάνες της χρήσης βρίσκονται σε προφανή δυσαναλογία με το υπόλοιπο των ακαθόριστων αμοιβών (τεκμαρτές δαπάνες), που προκύπτουν από την εφαρμογή του συντελεστή, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας προσαυξάνει το συντελεστή αυτόν κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%). Δεν θεωρείται ότι υπάρχει προφανής δυσαναλογία, όταν η διαφορά μεταξύ δαπανών που προκύπτουν από τα βιβλία και στοιχεία και τεκμαρτών δαπανών, κατά τα ανωτέρω, είναι μέχρι ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) των τεκμαρτών δαπανών.
- Η με τον παραπάνω τρόπο ρύθμιση τελεί υπό τρεις προϋποθέσεις. Ήτοι:
  - 1) Τηρούνται τα προβλεπόμενα από τον ΚΦΣ βιβλία και στοιχεία.
  - 2) Τα βιβλία αυτά είναι επαρκή (έχουν δηλ. τηρηθεί όπως ορίζουν οι διατάξεις του ΚΒΣ) και ακριβή (δεν έχουν αριθμητικές διαφορές σχετικές με τις πραγματικές αξίες των συναλλαγών του υπόχρεου).
  - 3) Δεν υπάρχει προφανής δυσαναλογία μεταξύ των τεκμαρτών και των πραγματικών δαπανών του υπόχρεου μηχανικού, όπως οι τελευταίες προκύπτουν από τα φορολογικά του βιβλία.
Με τον όρο τεκμαρτή δαπάνη εννοείται το ποσοστό μεταξύ του 100 και του συντελεστή καθαρής αμοιβής. Όταν δηλαδή ο συντελεστής καθαρής αμοιβής είναι 38%, οι τεκμαρτές δαπάνες είναι 62% ($38\%+62\%=100$).
Κατά το νόμο, δεν υπάρχει προφανής δυσαναλογία μεταξύ πραγματικών και τεκμαρτών δαπανών όταν η διαφορά μεταξύ τους είναι μέχρι 20% των τεκμαρτών. Π.χ.:
Πραγματικές δαπάνες 55%
Τεκμαρτές δαπάνες 62%
Εδώ δεν υπάρχει προφανής δυσαναλογία, γιατί η διαφορά είναι μικρότερη του 20% των τεκμαρτών δαπανών. Για να είχαμε στο παράδειγμα αυτό προφανή δυσαναλογία, θα έπρεπε οι πραγματικές δαπάνες να ανέρχονται σε ποσοστό 49,6% και κάτω.
Στην περίπτωση ύπαρξης προφανούς δυσαναλογίας μεταξύ πραγματικών και τεκμαρτών δαπανών, η Φορολογική Αρχή προσαυξάνει το μοναδικό συντελεστή κατά ποσοστό 20%.
- Εδώ πρέπει να υπογραμμίσουμε, ότι με τη διάταξη θεμελιώνεται υποχρέωση της Φορολογικής Αρχής να προσαυξήσει το συντελεστή. Αυτό σημαίνει ότι η Φορολογική Αρχή θα προσαυξήσει το συντελεστή, έστω και εάν υπάρχουν αποχρώντες λόγοι που δικαιολογούν την ύπαρξη της συγκεκριμένης προφανούς δυσαναλογίας.